

Motion till riksdagen 2025/26:547

av **Isak From och Åsa Karlsson (båda S)**

Den svenska skogen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att möta klimatförändringarna, minska skadegörarnas påverkan på skogen och möjliggöra balansen mellan tillväxt, produktion och naturvärden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa nya naturreservat i produktionsskogar och om att skydd i större utsträckning ska bygga på naturvårdsavtal och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska skogspolitiken måste utgå från ett aktivt och hållbart brukande av den svenska skogen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska skogen är vårt gröna guld som skapar jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Men den svenska skogen har också ett unikt naturvärde och ska därför förvaltas i balans mellan naturvård och skogsbruk. Skogen har byggt vårt land och har en avgörande roll i omställningen nu när vi ska ersätta våra fossila produkter.

Äganderätten i skogen är grunden för att tillvarata skogens potential och frivillighet ska vara grunden vid skydd av skog.

Skogen betyder mycket för vårt land och skogen betyder mycket för många av oss. Skogen är grunden för vår basnäring och skapar många jobb runt om hela landet och även i landsbygd.

Skog är en av Sveriges viktigaste förnybara råvaror. Vi vill att förädlingsgraden ska öka och att fler hus ska byggas i svenskt trä. Att vi ersätter fossilbaserade material och ökar den inhemska produktionen av bioenergi och biodrivmedel.

Bioenergin är en möjliggörare i omställningen. Nya förnybara lösningar ska utvecklas för att bryta oljeberoendet. Med ökad inhemsk produktion av flytande biodrivmedel kan vi stärka vår försörjningsförmåga och energisäkerhet.

I detta arbete är det svenska skogsbruket centralt. Ska skogen vara en möjliggörare i den gröna omställningen är ett aktivt och hållbart brukande av skogen central.

Minskar vi brukandet av skogen och avverkningarna så minskar vi även råvarutillförseln till våra sågverk och massabruk och får då en lägre förädlingskapacitet. Det slår i sin tur hårt mot industrin, arbetstagare och skogsägare. Det får även stora konsekvenser för regional utveckling och innovationskapacitet.

Vi vill därför begränsa nya naturreservat i produktionsskog. Skydd i produktions-skogen ska därför utgå från principen fritt frivilligt vi vill därför gärna se fler naturvårdsavtal.

Naturvårdsavtal som är ett avtal som oftast tecknas mellan Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen och den enskilde markägaren.

Även Naturvårdsverket och kommuner kan teckna naturvårdsavtal. Skogsägaren måste kunna påverka innehållet och hur lång avtalstiden ska vara, men ambitionen ska vara att områdets höga naturvärden och/eller höga sociala värden ska bevaras och utvecklas på lång sikt.

Ersättningen för naturvårdsavtal i skogen beräknas till exempel på områdets virkesvärde minus avvecklingskostnader och naturvårdshänsyn. Längden och avtalens villkor måste förhandlas med frivilligheten som grund, något som också naturligtvis får betydelse för nivån på ersättning.

Även kompetensbristen i de gröna näringarna är något vi måste ta på allvar.

Vi vill se en jämställd skogssektor. En inströmning av kompetenta och engagerade kvinnor och män till våra skogliga utbildningar och arbetsplatser är en direkt förutsättning för kompetensförsörjningen och branschens överlevnad. Sverige har länge varit världsledande inom skoglig forskning vilket vi ska fortsätta vara.

Klimatförändringarna med ett varmare torrare och ibland blötare klimat ger grogrund för nya skadegörare, även den globala handeln med växtmaterial möjliggör en viktig inkörsport för nya skadegörare. Det finns redan exempel på skadegörare som förts in i Europa och sedan slagit ut stora delar av populationen av vissa trädslag.

Skogsbrukets metoder kan gynna vissa skadegörare men kan också göra skogen mer motståndskraftig genom valet av skogsodlingsmaterial och genom aktiva åtgärder.

För att minska risken för omfattande skador brukar ett variationsrikt skogsbruk med ståndortsanpassning rekommenderas. Det kan kompletteras med användning av förädlat skogsodlingsmaterial som är mer anpassat till det förändrade klimatet. Försök och forskning på resistensförädlat skogsodlingsmaterial kommer vara ännu viktigare verktyg och åtgärder i arbetet mot de ökande skogsskador vi ser.

Törskate på tall, rotticka (rotröta) på gran och askskottsjuka är exempel på skadegörare vars angrepp förhoppningsvis kan minskas i framtiden genom forskning och framtagande av mer resistent skogsodlingsmaterial. Andra sjukdomar och skador på träd som granbarkborrarna behöver också adresseras.

Genförändrade träd som står emot skadeinsekter, virus eller herbicider kan göra det möjligt för skogsbrukare att minska besprutningen, eller gå över till mindre farliga kemikalier.

Ändrade egenskaper i ligninet kan ge miljövänligare tillverkning av papper. Träd som tål torka eller hög salthalt kan slå rot där få andra växter klarar sig, och skydda utsatta jordar från erosion. Och träd som växer snabbare kan ge ett extra tillskott av både bioenergi och virke som ersätter andra material utan att öka utsläppen av växthusgaser. Om gentekniken kan göra skogsbruket effektivare finns det också stora vinster att hämta. Skogs- och skogsindustriprodukter står för ungefär 12 procent av

Sveriges totala export. Skogen är nationell kompetens och ska så också förbli tycker vi. Ur ett EU sammanhang är det viktigt att vi kan exportera våra skogsprodukter. Som EU-land kan vi använda skogen som en viktig faktor i utsläppssystemet.

Under senare år är det många beslut fattade på EU-nivå som påverkar vårt svenska skogsbruk. Det är viktigt att Sverige tidigt och tydligt agerar i frågor gällande skogen och samverkar med andra länder. Vi måste kunna ha en dialog med EU om skogen utan att bli överkörda, skogen ska vara nationellt självbestämmande och kompetens.

Isak From (S)

Åsa Karlsson (S)